

**ОСОБИСТІТЬ У ПЕРІОД
СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ:
ПСИХОЛОГІЯ - МЕДІА - ОСВІТА**

Матеріали
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(19 березня 2026 року)

м. Івано-Франківськ
2026 рік

Заклад вищої освіти
«Університет Короля Данила»
Кафедра психології
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю
Криворізький державний педагогічний університет
Кафедра загальної та вікової психології
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра психології
Приватний вищий навчальний заклад
«Київський медичний університет»
Кафедра психології

ОСОБИСТІТЬ У ПЕРІОД СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: ПСИХОЛОГІЯ – МЕДІА – ОСВІТА

*Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Івано-Франківськ, 19 березня 2026 року)*

Івано-Франківськ

2026

DOI 10.33098/2026.01.26.03

УДК 159.9:070:37.011]159.923(0.064)

О 72

*Рекомендовано до розміщення в електронних сервісах
ЗВО «Університет Короля Данила»
(протокол № 8 від 26 березня 2026 р.)*

О 72 **Особистість у період суспільних трансформацій: психологія – медіа – освіта:** матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 19 березн. 2026 року). Івано-Франківськ: ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. 116 с.

ISBN 978-617-8850-13-5

Видання вміщує тези доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистість у період суспільних трансформацій: психологія – медіа – освіта», яка відбулася 19 березня 2026 року у закладі вищої освіти «Університет Короля Данила». Розраховане на наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, здобувачів вищої освіти, а також на широкий читацький загал.

Організаційний комітет не завжди поділяє думку учасників конференції. Відповідальність за достовірність фактів, статистичних даних, точність викладеного матеріалу покладається на авторів.

УДК 159.9:070:37.011]159.923(0.064)

© ЗВО «Університет Короля Данила», 2026
© Автори, 2026

Коваленко Алла

ПРОФЕСІЙНА СМІХОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК КОПІНГ-РЕСУРС ТА
СКЛАДОВА РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ (НА ПРИКЛАДІ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ТА
МЕДІА) 38

Коваль Владислав, Бурлакова Ірина

ТРАНСФОРМАЦІЯ КОГНІТИВНИХ МОДЕЛЕЙ ПРОФЕСІЙНОГО
МИСЛЕННЯ В УМОВАХ ТРИВАЛОЇ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ 42

Копилов Денис

ЖИТТЄТВОРЕННЯ ЯК КЛЮЧОВА ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ОСОБИСТОСТІ У СУСПІЛЬСТВІ ТРАНСФОРМАЦІЙ 45

Копилова Єва

ПСЕВДОВИБІР ЯК СТРАТЕГІЯ ВИЖИВАННЯ ТА РЕФЛЕКСІЯ ЯК ШЛЯХ
ВІДНОВЛЕННЯ СУБ'ЄКТНОСТІ 48

Кушнірюк Володимир

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СТІЙКОСТІ ПУБЛІЧНИХ УПРАВЛІНЦІВ ЯК
ЧИННИКА БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ВІДБУДОВИ ТА ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ 51

Кущенко Ірина

РОЛЬ ПСИХОЕДУКАЦІЙНИХ ПРАКТИК У ФОРМУВАННІ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ 54

Листопад Олексій, Листопад Наталя

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ 57

Мардарова Ірина, Гуданич Наталія

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ПЕДАГОГІВ ЯК ЧИННИК ПРОТИДІЇ
ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ 61

Марунчак Надія, Пальчак Ірина

АСЕРТИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ
СТУДЕНТА 64

Мардарова Ірина,
доцент кафедри дошкільної педагогіки,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8899-2830>

Гуданич Наталія,
старший викладач кафедри дошкільної педагогіки,
доктор філософії в галузі освіти,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
м. Одеса, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2421-8955>

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ПЕДАГОГІВ ЯК ЧИННИК ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Сучасний освітній простір функціонує в умовах інтенсивної цифровізації, інформаційного перевантаження та зростання масштабів дезінформаційних впливів. В умовах повномасштабної війни, розв'язаної Російською Федерацією проти України, інформаційна сфера стала одним із ключових напрямів гібридного протистояння [1, с. 194]. Освітнє середовище опинилося в полі активних інформаційно-психологічних атак, спрямованих на поширення фейків, маніпулятивних наративів, дискредитацію державних інституцій та підрив довіри до наукового знання й національних цінностей.

Освіта постає не лише сферою трансляції знань, а й важливим соціокультурним простором формування критичного мислення, громадянської відповідальності, національної свідомості та інформаційної культури особистості [3, с. 24]. Вона виконує стратегічну функцію зміцнення стійкості суспільства до деструктивних інформаційних впливів. Отже, особливого значення набуває медіаграмотність педагогів як інтегративна професійна характеристика, що забезпечує здатність аналізувати медіатексти, розпізнавати маніпулятивні технології, фейкові повідомлення та пропагандистські наративи, критично оцінювати джерела інформації, а також формувати відповідні компетентності у здобувачів освіти. У воєнний час медіаграмотний педагог стає не лише носієм знань, а й провідником інформаційної безпеки та ціннісної стійкості молодого покоління.

Актуальність означеної проблеми підтверджується міжнародними стратегічними документами та рекомендаціями, зокрема концепцією медіа- та інформаційної грамотності, розробленою UNESCO, а також Європейською рамкою цифрових компетентностей педагогів DigCompEdu [5, с. 320]. У зазначених документах медіаграмотність розглядається як ключова складова професійної компетентності сучасного педагога та важливий інструмент забезпечення інформаційної безпеки освітнього середовища [4].

У межах дослідження медіаграмотність педагога розглядається як інтегративна характеристика професійної компетентності, що поєднує знання, уміння, цінності та досвід відповідальної взаємодії з інформаційним середовищем [2, с. 259]. Вона виступає системною якістю особистості педагога, яка забезпечує здатність критично осмислювати медіаконтент, протидіяти маніпулятивним впливам та формувати відповідні навички у здобувачів освіти.

Структурно медіаграмотність педагога охоплює такі взаємопов'язані компоненти:

- когнітивний компонент – сукупність знань про функціонування сучасних медіа, алгоритми соціальних мереж, механізми створення інформаційних повідомлень, типологію маніпуляцій та інструменти впливу на аудиторію;

- аналітичний компонент – здатність здійснювати критичний аналіз медіатекстів, оцінювати достовірність інформації, перевіряти джерела, застосовувати базові інструменти фактчекінгу та логічного аналізу;

- ціннісно-етичний компонент – орієнтація на принципи академічної доброчесності, відповідальність за поширення інформації, дотримання норм професійної етики в цифровому середовищі;

- практичний компонент – уміння інтегрувати елементи медіаосвіти в освітній процес, використовувати цифрові ресурси для розвитку критичного мислення та формування інформаційної культури здобувачів освіти.

Дезінформація розглядається як цілеспрямоване створення та поширення неправдивої, частково викривленої або вирваної з контексту інформації з метою впливу на свідомість, емоції та поведінку аудиторії. Її відмінною ознакою є навмисність та стратегічна спрямованість на формування певних переконань або рішень. У сучасному цифровому середовищі дезінформація часто поєднується з маніпулятивними технологіями – використанням емоційно забарвленої лексики, апеляцією до страху, псевдоекспертних коментарів, підміною фактів оцінками судженнями.

В освітньому просторі дезінформаційні прояви можуть набувати різних форм. Зокрема:

- поширення фейкових новин, що стосуються освітніх реформ, змісту освітніх програм або діяльності закладів освіти, які активно тиражуються в соціальних мережах без перевірки джерел;
- трансляція псевдонаукових матеріалів, наприклад, популяризація антинаукових теорій, заперечення науково доведених фактів, використання недостовірних статистичних даних у навчальних роботах;
- маніпулятивний контент у цифрових платформах, коли інформація подається фрагментарно або тенденційно, формуючи упереджене ставлення до певних суспільних явищ;
- використання штучно створених зображень чи відео (deepfake) для дискредитації публічних осіб або інституцій, що може впливати на довіру до соціальних і державних структур;
- алгоритмічне підсилення інформаційних «бульбашок», коли користувач отримує лише контент, що підтверджує його попередні переконання, що ускладнює розвиток критичного мислення.

Наслідком таких впливів є формування спотвореного уявлення про суспільні процеси, зниження рівня довіри до наукового знання та освітніх інституцій, послаблення здатності до раціонального аналізу інформації. Особливо вразливою до дезінформаційних впливів є студентська молодь, яка активно споживає контент із цифрових платформ і соціальних мереж, не завжди володіючи достатніми навичками його критичної оцінки. Отже, протидія дезінформації в освітньому середовищі потребує системного розвитку медіаграмотності педагогів як ключових суб'єктів формування інформаційної культури здобувачів освіти.

Відтак, можна впевнено стверджувати, що медіаграмотність педагогів постає стратегічним ресурсом захисту освітнього простору від дезінформаційних впливів та інформаційних маніпуляцій. Вона виступає не лише складовою професійної компетентності сучасного педагога, а й важливим чинником забезпечення інформаційної безпеки закладу освіти. Сформована медіаграмотність педагога сприяє розвитку критичного мислення здобувачів освіти, формуванню їхньої інформаційної культури, відповідального ставлення до споживання й поширення медіаконтенту. В умовах цифрової трансформації освіти вона підвищує якість освітнього процесу, зміцнює довіру до наукового знання та створює передумови для формування стійкого до маніпуляцій освітнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Горбань Ю., Олійник, О. Медіаграмотність як чинник захисту інформаційного простору від ворожої дезінформації в час війни. *Український інформаційний простір*. 2024. № 1 (13). С. 194– 205. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(13\).2024.300896](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(13).2024.300896)

2. Листопад О. А., Мардарова І. К., Листопад Н. Л. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та їх інтеграція в освітню практику: історичний контекст і сучасні тенденції. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки.* 2025. Вип. 2. № 58. С. 259–272. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-2-58-259-272>

3. Листопад О. А., Мардарова І. К., Листопад Н. Л. Особливості застосування мультимедійних технологій в процесі формування цифрової культури здобувачів вищої і фахової передвищої освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки.* 2024. Вип. 4 (56). С. 24–33. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-3-56-24-33>

4. Ягодзінський С. М. Глобальні інформаційні мережі у соціокультурній перспективі : монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2015. 275 с.

5. Lystopad O., Mardarova I., Kniazheva I., Kudriavtseva O. Formation of the Operational Skills of Using Information and Communication Technologies in the Professional Activity of a Future Pedagogue. *Arab World English Journal (AWEJ).* Special Issue on CALL. 2023. No 9. P. 320–339. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/call9.22>

УДК 159.923.2:159.972-057.875

Марунчак Надія,
студентка II курсу спеціальності «Психологія»,
ЗВО «Університет Короля Данила»
Науковий керівник:
Пальчак Ірина,
викладачка кафедри психології, практична психологиня,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2986-8370>

АСЕРТИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Проблема психічного здоров'я особистості студента в умовах сучасного соціального середовища набуває особливої актуальності. Постійне зростання вимог, інформаційне перевантаження, соціальний тиск та очікування відповідності зовнішнім нормам сприяють формуванню внутрішніх конфліктів, емоційного виснаження та тривожних станів. Ваговим фактором виступає воєнний контекст сучасного українського суспільства, який посилює загальний рівень тривожності, невизначеності та психологічної напруги. У результаті впливу вищезазначених факторів значна частина студентів стикається з явищами емоційного виснаження, внутрішніх конфліктів, зниження мотивації до навчальної діяльності, проявами прокрастинації та тривож-

Наукове видання

ОСОБИСТІТЬ У ПЕРІОД СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ:

ПСИХОЛОГІЯ – МЕДІА – ОСВІТА

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції

(19 березня 2026 року)

Відповідальний за випуск: Є. О. Письменський

Упорядник: Д. Л. Мотульська

Коректор: У. Храпчинська

Формат 60x84/16.

Гарн. РТ Serif.

Умовн. др. арк. 45.

ЗВО «Університет Короля Данила»

76018, м. Івано-Франківськ, вул. Євгена Коновальця, 35

тел. +38(068) 755 75 75

**УНІВЕРСИТЕТ
КОРОЛЯ ДАНИЛА**

**ПРОСТІР ФОРМУВАННЯ
УСПІШНИХ**

м. Івано-Франківськ, 76018
вул. Є. Коновальця, 35
www.ukd.edu.ua